

Fornyset Energi på tur

◆ AF KAREN ABRAHAMSSON

Fornyset Energi har i tidens løb rejst en del rundt i verden for at mødes med økologiske byggefolk. Her fortæller Karen Abrahamsson glimt fra samarbejdet med Cob Cottage Company (CCC) i Oregon, USA.

Maj 2003: Flemming og jeg er på vej til vores gode venner og samarbejdspartnere Lanto Evans og Linda Smiley, Cob Cottage Company. De afholder workshops og kurser over hele verden i COB, raketovne, havebrug og permakultur i videste forstand, lukkede komfurer til Mellemerikas fattige kvinder, community building i Mexico m.m.

Begeistrede breve havde nået os: "vi har jord, nu starter vi vores egen skole, som vi kan udvikle over årene - vi indskrænker alt rejseriet og bygger et levende sted op her i det sydlige Oregon." Det er bunden af en "creek" (lille smal dal, red.), den ene bjergside er uberørt skov, hvor vi kan hente træ - der er rent vand i bjergene, så nu er vi i gang med at bygge en vej derud. Kom og besøg os," lød det i brevene fra Lanto og Linda.

Vi kommer frem 2 år senere midt i en 2 måneders alsidig Natural Building workshop, for entusiastiske byggere.

I de 2 første år er der allerede bygget 2 COB-huse: Biblioteket som er mødeplads og et lille studio. Køkkenet er et shelter, hvor kokken må sove på hemsens med en lang pind, for at holde de sorte bjørne ude af køkkenet om natten, indtil de sidste vægge bliver færdige. Separerede komposttoilet i lille shelter, og brusebad med varmt vand fra en oprullet sort vandslange under glas. Jo, Cob Cottage Company var allerede godt i gang med at bygge skolen op.

Stort set alle deres byggematerialer findes på stedet. Der er klipper og sten, ler, sand og jord. En uberørt skov, med udgåede træer, som har brugbare bøjninger og former, stærke og gode. Glas, rør og andet skaffes som genbrug.

Om aftenen samles kursister, lærere og gæster foran Rumfordpejsen og taler om byggeri og økologi. Vi er stadig i nybyggernes land, hvor folk opfordrer hinanden til at gennemføre deres ideer. "Good for you", "go for it".

Her høres ikke Janteloven eller andet dansk småfnidder. Her mødes aktive stærke mennesker, der har tænkt sig at udrette en gennemført økologisk levevis - gennem maden, gennem lav CO₂ udslip, gennem byggeriet, måden hvorpå et hus kan blive en levende ekstra hud over familiernes liv. Et liv med stærke værdier.

"We all grew up in Disneyland," siger Kenny, 21 år fra Florida, deltager på byggeworkshoppen. "Disneyland er ikke en måde at leve sit liv på, illusionen om den amerikanske drøm, kan jeg ikke leve mit liv i, og derfor rejser jeg nu rundt og lærer om Natural Building her på vestkysten. Vi bliver nødt til at skabe et andet liv."

Robbie, 27 år, Californien fortæller stille om de 2 år, han sad i Redwood træerne i Nordcalifornien, for at forhindre fældning af de sidste - få og små - Redwood skove, som endnu står tilbage. Med livet som indsats i en vel fungerede gruppe, dedikeret til at forhindre slagtningen af de sidste Redwood skove, har Robbie taget et par måneders fri fra trætoppene. "Jeg blev nødt til at gøre noget andet i en periode, det blev for meget at sidde i trætoppene måned efter måned, år efter år."

De unge, vi her møder, tror ikke på

den amerikanske forbrugerkultur. De vil en anden vej og er dybt bekymrede over klodens tilstand.

September 2010

Lanto og Linda besøgte os i Danmark i december og under klimatopmødet COP15, og deltog i bundmødet på Christiania. Vi fik talt meget om ovne, ren forbrænding og akkumulering af varme. COB byggeri, og forskellen på at være

Selvbyggere over alt i verden anvender typisk konsekvent lokale byggematerialer. Her COB-byggeri i Oregon, USA.

et firma i Danmark, og en privat skole i USA. Meget forskelligt, men det gode er, at vi arbejder på samme idé: om det gode håndværk og brugen af naturlige materialer sat sammen med omtanke.

Nu er vi tilbage på CCC, Oregon for at aftale en workshop i COB masseovn, som lanto og Linda har inviteret Flemming til at afholde i foråret 2011. En speciel masseovn, som bruger minimalt med forarbejdede materialer, men til

gengæld bliver bygget med en hel masse COB.

Spændende dage, som bl.a. resulterede i, at Flemming i april 2011 afholdt en workshop sammen med lanto og ovnsætter Max Edleson i Cob Masonry Stove med 12 COB folk. COB masseovnen står nu klar til at varme alle på CCC i det nye køkken og mødehus. Der vil blive bagt og stegt i masseovnen og kogt på et raketovnskomfur. ◆

Få mere at vide

www.fornyetenergi.dk

www.cobcottagecompany.com

www.rumford.com

www.rocketstoves.com

www.firespeaking.com

se også bogen *The Handsculpted House: a Practical and Philosophical Guide to Building a Cob Cottage* / skrevet af lanto Evans, Michael G. Smith and Linda Smiley